ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)
11 juli 1985 *

In zaak 299/83,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Tribunal de grande instance te Nantes, in het aldaar aanhangig geding tussen

SA Saint-Herblain distribution, Centre distributeur Leclerc, te Saint-Herblain,
SA Paris distribution, Centre distributeur Leclerc, te Nantes,

en

Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, te Parijs,

en

Syndicat des libraires de Loire-Océan, te Angers,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 3, sub f, en 5 EEG-Verdrag,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: C. Kakouris, kamerpresident, U. Everling en Y. Galmot, rechters,

advocaat-generaal: C. O. Lenz
griffier: J. A. Pompe, adjunct-griffier

gelet op de opmerkingen ingediend door:

— Saint-Herblain distribution en Paris distribution, vertegenwoordigd door Y. Menard, advocaat te Nantes;

— Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, vertegenwoordigd door P. Jousset, advocaat te Laval;

* Procestaal: Frans.

— de Franse regering, vertegenwoordigd door J.-P. Costes en, ter terechtzitting, door S. C. de Margerie, voor de secretaris-generaal van het Interministerieel comité voor vraagstukken van Europese economische samenwerking;

— de Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door D. Jacob en N. Coutrelis,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 4 juli 1985,

het navolgende

ARREST

(omissis)

In rechte

1 Bij vonnis van 22 november 1983, ingekomen ten Hove op 29 december daaraanvolgend, heeft het Tribunal de grande instance te Nantes krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van verschillende voorschriften van gemeenschapsrecht, inzonderheid van de bepalingen betreffende de vrije mededinging binnen de gemeenschappelijke markt en de artikelen 3, sub f, en 5 EEG-Verdrag, ten einde zich te kunnen uitspreken over de verenigbaarheid met het gemeenschapsrecht van een nationale wettelijke regeling die elke detailhandelaar verplicht, bij de verkoop van boeken een door de uitgever of importeur vastgestelde prijs toe te passen.

2 Deze vraag is opgeworpen in een geding tussen enerzijds het Syndicat des libraires de Loire-Océan en anderzijds de vennootschappen Saint-Herblain distribution en Paris distribution, die winkels exploiteren onder de benaming „Centre distributeur Leclerc", en de Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc, die winkels onder dezelfde benaming groepeert, welke bekend staan om hun beleid van lage prijzen. Het onderhavige geding betreft de niet-inachtneming door de Centres dis-

tributeurs Leclerc van de detailhandelsprijzen, vastgesteld overeenkomstig wet nr. 81-766 van 10 augustus 1981 inzake de boekenprijs (JORF van 11 augustus 1981).

3 Krachtens de Franse wet van 10 augustus 1981 is elke uitgever of importeur van boeken gehouden voor de boeken die hij uitgeeft of invoert, een detailhandelsprijs vast te stellen. De daadwerkelijk door de detailhandelaren toegepaste detailhandelsprijs dient 95 tot 100% van de vastgestelde prijs te bedragen. De wet staat afwijkingen van deze prijsbinding toe ten gunste van particuliere of openbare instellingen zoals bibliotheken en onderwijsinrichtingen, alsook — onder bepaalde voorwaarden — bij uitverkoop. In geval van overtreding van de wet kan door concurrenten en door verschillende soorten verenigingen een rechterlijk verbod dan wel schadevergoeding worden gevorderd, terwijl ook strafvervolging mogelijk is.

4 Met betrekking tot ingevoerde boeken bepaalt artikel 1, laatste alinea, van de wet van 10 augustus 1981, dat bij invoer van in Frankrijk uitgegeven boeken de door de importeur vastgestelde detailhandelsprijs ten minste gelijk is aan die welke door de uitgever is vastgesteld. Het krachtens de wet van 10 augustus 1981 vastgestelde decreet nr. 81-1068 van 3 december 1981 (JORF van 4 december 1981) bepaalt voorts, dat als importeur wordt beschouwd de voornaamste depothouder van ingevoerde boeken, op wie de in artikel 8 van de wet van 21 juni 1943 bedoelde verplichting rust. Deze verplichting betreft het wettelijk depot van een volledig exemplaar bij de Dienst van het wettelijk depot bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

5 Het Syndicat des libraires de Loire-Océan heeft zich tot het Tribunal de grande instance te Nantes gewend met het verzoek, de vennootschappen Saint-Herblain distribution en Paris distribution — die de Association des Centres distributeurs Édouard Leclerc in het geding hebben geroepen tot gemeenverklaring van het vonnis — te gelasten, niet langer een lagere boekenprijs toe te passen dan die welke overeenkomstig vorenbedoelde wettelijke regeling was vastgesteld. Het Tribunal de grande instance heeft het Hof de volgende prejudiciële vraag voorgelegd:

„Moeten de artikelen 3, sub f, en 5 EEG-Verdrag aldus worden uitgelegd, dat het de Lid-Staten verboden is om, door middel van wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen, voor in die Lid-Staat uitgegeven en aldaar — met name uit andere Lid-Staten — ingevoerde boeken een regeling in te stellen krachtens welke detailhandelaars die boeken tegen de door de uitgever of de importeur vastgestelde prijs moeten verkopen, zonder een korting van meer dan 5% op die prijs te mogen toepassen ?"

6 Te dezen zij opgemerkt, dat een in dezelfde bewoordingen gestelde prejudiciële vraag van de Cour d'appel te Poitiers het onderwerp was van 's Hofs arrest van 10 januari 1985 (zaak 229/83, Association des Centres distributeurs Leclerc en Thouars distribution et autres, Jurispr. 1985, blz. 17).

7 Na van dat arrest kennis te hebben genomen, heeft het Tribunal de grande instance te Nantes het Hof laten weten, dat het verzoek om een prejudiciële beslissing werd gehandhaafd.

8 Bij onderzoek van de onderhavige zaak is niet gebleken van nieuwe gegevens in vergelijking met zaak 229/83. Onder die omstandigheden kan worden volstaan met een verwijzing naar de motivering van het arrest van 10 januari 1985, waarvan een exemplaar bij het onderhavig arrest is gevoegd.

9 Derhalve moet op de vraag van het Tribunal de grande instance te Nantes, in dezelfde bewoordingen als het arrest van 10 januari 1985, worden geantwoord dat

— bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht artikel 5, tweede alinea, junctis de artikelen 3, sub f, en 85 EEG-Verdrag de Lid-Staten niet verbiedt, een wettelijke regeling uit te vaardigen, inhoudende dat de detailhandelsprijs van boeken door de uitgever of importeur van een boek wordt vastgesteld en verbindend is voor alle detailhandelaars, mits die wettelijke regeling de andere specifieke bepalingen van het Verdrag, inzonderheid die betreffende het vrije verkeer van goederen, in acht neemt;

— in het kader van een dergelijke nationale wettelijke regeling, als door artikel 30 EEG-Verdrag verboden maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve invoerbeperkingen zijn te beschouwen bepalingen

  — volgens welke de importeur van een boek die de formaliteit van het wettelijk depot van een exemplaar van dat boek heeft te vervullen, dat wil zeggen de voornaamste depothouder, de detailhandelsprijs ervan moet vaststellen,

  — of die voor de verkoop van boeken die in de betrokken Lid-Staat zijn uitgegeven en er, na uitvoer naar een andere Lid-Staat, weer zijn ingevoerd, de door de uitgever vastgestelde verkoopprijs verbindend verklaren, tenzij uit objectieve omstandigheden zou blijken dat die boeken enkel zijn uitge-

voerd met het doel ze opnieuw in te voeren ten einde een dergelijke wettelijke regeling te ontduiken.

Kosten

10 De kosten door de Franse regering en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

uitspraak doende op de door het Tribunal de grande instance te Nantes bij vonnis van 22 november 1983 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1) **Bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht verbiedt artikel 5, tweede alinea, junctis de artikelen 3, sub f, en 85 EEG-Verdrag de Lid-Staten niet, een wettelijke regeling uit te vaardigen, inhoudende dat de detailhandelsprijs van boeken voor de uitgever of importeur van een boek wordt vastgesteld en verbindend is voor alle detailhandelaars, mits die wettelijke regeling de andere specifieke bepalingen van het Verdrag, inzonderheid die betreffende het vrije verkeer van goederen, in acht neemt.**

2) **In het kader van een dergelijke nationale wettelijke regeling zijn als door artikel 30 EEG-Verdrag verboden maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve invoerbeperkingen te beschouwen bepalingen**

— **volgens welke de importeur van een boek die de formaliteit van het wettelijk depot van een exemplaar van dat boek heeft te vervullen, dat wil zeggen de voornaamste depothouder, de detailhandelsprijs ervan moet vaststellen,**

— **of die voor de verkoop van boeken die in de betrokken Lid-Staat zijn uitgegeven en er, na uitvoer naar een andere Lid-Staat, weer zijn ingevoerd, de door de uitgever vastgestelde verkoopprijs verbindend verklaren, tenzij uit objectieve omstandigheden zou blijken dat die boeken enkel zijn uitgevoerd met het doel ze opnieuw in te voeren ten einde een dergelijke wettelijke regeling te ontduiken.**

Kakouris Everling Galmot

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 11 juli 1985.

De griffier

P. Heim

De president van de Derde kamer

C. Kakouris